

direktor A. Hollanderi korteris Birkenruhs, mis-sugustest eriti viimased tema peale suurt mõju avaldasid ning tahtmise kindlustasid kunstnikuks saada. 1846. a. sügisel müüb K. reisiraha saamiseks oma palitu ja sõidab Riia kaudu mereteel Peterburi. Seal leiab ta varssi teenistuse sildimaaler Goelitz juures ning algab 1848. a. õppimist kunstideakadeemia õhtuklassides, jõudes 1851. a. loodusklassi, kus astub prof. A. T. Markovi õpilaseks. 1853. a. saab ta ühel ja samal aktusel oma joonistuste eest ühe suure ja kaks väikest hõbeauraha, mis võimaldab akadeemia inspektoril nõutada temale väheldast stipendiumi Keiserl. Kunstide-edendamise Seltsilt. 1855. a. toob K.-le suure hõbe- ning väikese kuldauraha, viimase programmtöö eest »Herkules toob Kerberuse põrgust«, kuid suur kuldauraha ja sellega koos käiv pikemaajaline välismaastipendium jäävad K.-l akadeemia poolt saamata, kuigi tema 1857. a. lõppvõistlusel esitatud programmtöö »Saul Endori nõia juures« tunnustati selle vääriliseks. Siiski, saades ühe eratellimise eest suurema honorari (1200 rbl.), sõidab K. samal a. välismaale, käib Saksamaal, Hollandis ja Belgias, veedab 1857.—58. a. talve Pariisis, järgneva suve Gleisweileri kuurordis Lõuna-Saksamaal ning reisib siis Müncheni, Šveitsi, Milaano, Genua, Livorno ja Florentsi kaudu Rooma, kuhu jääb kuni 1862. a. suveni, tehes sealt kujur A. v. Bockiga 1859. a. pikema ekskursiooni Neapoli ja Sorrentosse ning Kapri ja Ischia saartele. Roomas lõpetab ta Pariisis alatud suurema maali »Kristus ristil«, mis toob temale 1860. a. akadeemiku aunime, loob mõned vähemad maalid (»Lõvi ja poisike«, »Itaalia neiu, sammuv üle oja«, »Neiu allikal«) ja kogu etüüde akvarellis, ning pöördub sealt 1862. a. sügiseks üle Bologna, Ravenna, Verona, Veneetsia ja Berliini Peterburi tagasi. Siin saab K. õpetaja koha Kunstide-edendamise Seltsi kunstikoolis, ning kutsutakse ühtlasi keiser Aleksander II tütre Maria Aleksandrovna juurde joonistamise ja maalikunsti õpetajaks, missugusele kohale jääb ligi 12 a.-ks.

1863. a. suvel sõidab K. kodumaale maailma Eesti tüüpe. Kodurahva raske tulunduslik ja poliitiline seisukord äratav kunstnikus sügava kaastundmuse ja tekitab temas kindla tahte midagi oma rahva kasuks ära teha. Peterburi tagasi jõudnud, loob ta selle meeoleu all maali »Ärkamine nõidusunest« (1865), mis autori sõnade järgi »pidi teenima ühest küljest maata vabastamise tagajärjel tekkinud Eesti talurahva raske seisukorra allegoorilise kujutisena, teisest küljest aga mõttele viima, et talurahva küsimus on

ikkagi veel jäänud lahendamatuks«. Väljapanduna Peterburis ja Moskvast jäi see maal vaatlejatele sisuliselt arusaamatuks, kuid Riias sai ta üldise tähelepanu osaliseks, äratades nii poolehoidu kui pahameelt. Sel ajal astub K. ka lähemasse ühendusse Eesti ärkamisaja tegelastega, keda ta, kasutades oma laialisi sidemeid kõrgemate võimukandjate seas, igapidi toetab nende rahva kasuks sihitud ettevõtetes. Ta on abiks Liivimaa talupoegade saatkondadele truualamlike palvekirjade andmisel keisrile aa. 1864, 1865 ja 1868, kuigi see temale suuri halbust kaasa toob (poliitiline läbiotsimine 1865. a. oktoobris), nõutab 1869. a. keisrilt luba üleriikliku korjanduse toimepanemiseks Aleksandrikooli kapitali heaks, muretseb C. R. Jakobsonile kaks korda (1878. ja 1880. a.) luba ajalehe »Sakala« väljaandmiseks, toetab teda rahaliselt ning ajab mitmesuguseid muid kodumaalisi, küll isiklikke, küll üldise loomuga asju ja toimetusi. Samal ajal portreteerib K. rea Vene keiserliku suguvõsa, keisrikoja ja kõrgema seltskonna ning teaduse- ja kunstiilma liikmeid, m. s. välisminister vürst A. Gorčakovi, millise töö eest ta okt. 1867. a. nimetatakse professoriks. A. 1869 ja 1870 on ta Peterburi kunstide-akadeemias õpetajaks. 1873. a. maalib K. Krimmis (Livaadias) keiser Aleksander II portree ja järgm. a. Peterburis veel teise. 1877. a. nimetatakse ta akadeemia nõukogu ülemääraseks liikmeks. 1882. a. portreteerib K. keiser Aleksander III ning esitab viimasele troonileastumise puhul tervitusaadressi edasi andma ilmunud Eesti deputatsioonile; niisama võtab ta juhtiva tege-lasena osa 1883. a. Eesti deputatsioonist, mis annetab keisrile kroonimise puhul ühes tervitusaadressiga ka selleks loodud K.-i maali »Andke keisrile, mis keisri kohus« kujur A. Adamsoni (vt.) nikerdatud raamis. Vastu tulles Eesti väljarändajate palvetele omandab K. 1882. a. Krimmis suurema maa-ala, et võimaldada seal peljupaika suguvendadele, kellel elu kodumaal mõisnikkude tagakiusamise tõttu muutunud võimatuks; osalt oma ebapraktilisuse, osalt liigse usalduse tagajärjel lõpeb aga Eesti asunduse loomine K.-ile kurvalt, — saavutamata tähelepanuvamaid tulemusi kaotab ta selles ettevõttes kogu oma vaevaga teenitud varanduse ja elab üle ränga pettumuse.

70-dad ja 80-dad aa. on viljakamad ja mitmekesisemad K.-i kunstilises tegevuses. Arvurikka portreedekogu kõrval on neil aa. sündinud mõned suuremad maastikud Krimmist, nagu »Vaade Ai-Jurii mõisale« ja »Mšatka mõis Baidaari värvatega« (mõlemad 1875), kompositsioonmaalid »Truu